

Myndighet och resultatområde	Patent- och registerstyrelsen, resultatområdet företag och sammanslutningar
Automatiserat beslutsförfarande	Elektroniska ändringsanmälningar till handelsregistret utan bilagor
Datum för införande	19 februari 2024. En ändringsanmälan som lämnats in den 1 januari 2024 eller senare kan avgöras automatiserat. Från och med datumet för införande ersätter det här beslutet om införande det beslut (PRH/2324/02/2023) som godkändes den 21 december 2023 och gäller samma beslutsförfarande.

Beslut om införande av automatiserat beslutsförfarande

1. Beslut

Genom detta beslut inför Patent- och registerstyrelsen (PRS) ett automatiserat beslutsförfarande i ändringsanmälningar som avses i 35 § i statsrådets förordning om handelsregistret (641/2023, nedan "förordning om handelsregistret"), det vill säga i ändringsanmälningar till vilka det inte bifogas ett beslut som ändringen grundar sig på och där ändringsanmälan gäller någon av följande uppgifter som ska antecknas i handelsregistret:

- ett aktiebolags styrelsemedlem, suppleant, verkställande direktör, ställföreträdare för verkställande direktören, person med behörighet att företräda bolaget, prokurist, revisor eller huvudansvarig revisor,
- ett bostadsaktiebolags styrelsemedlem, suppleant, disponent, huvudansvarig disponent, person med behörighet att företräda bolaget, prokurist, revisor eller huvudansvarig revisor,
- ett ömsesidigt fastighetsaktiebolags styrelsemedlem, suppleant, verkställande direktör, ställföreträdare för verkställande direktören, disponent, huvudansvarig disponent, person med behörighet att företräda bolaget, prokurist, revisor eller huvudansvarig revisor
- ett andelslags styrelsemedlem, suppleant, verkställande direktör, ställföreträdare för verkställande direktören, person med behörighet att företräda bolaget, prokurist, revisor eller huvudansvarig revisor.

Automatiserat beslutsförfarande införs endast till den del som avgörandet av anmälan inte omfattar prövning från fall till fall eller om sådan prövning ingår i avgörandet av anmälan, till den del som nämnda omständigheter har kunnat bedömas på förhand.

2. Motivering

2.1 Inledning

Automatiserat beslutsfattande innebär ett förfarande där PRS genom automatisk databehandling träffar ett avgörande som avslutar behandlingen av ett ärende utan att avgörandet granskas och godkänns av en fysisk person.

Det finns bestämmelser om förutsättningarna för automatiserat beslutsfattande vid ett beslutsförfarande i förvaltningsärenden i förvaltningslagen (423/2003), i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan "informationshanteringslagen") samt i den materiella lagstiftning som ger PRS behörighet och i annan förpliktande speciallagstiftning, såsom språklagen (423/2003), diskrimineringslagen (1325/2014) och jämställdhetslagen (609/1986). Bestämmelserna i informationshanteringslagen och förvaltningslagen säkerställer att principer för god förvaltning genomförs, tjänsteansvaret inriktas, beslutsfattandet är transparent och kontrollåtgärderna tillräckliga.

35 § i förordningen om handelsregistret har trätt i kraft den 1 januari 2024. Huvudregeln i paragrafen är att i ärenden som närmare anges i den, bifogas det till en ändringsanmälan som lämnats in via e-tjänsten inget beslut som ändringen grundar sig på. Avsikten med bestämmelsen är att minska antalet bilagor till anmälningarna för att möjliggöra införande av automatisering i behandlingen av handelsregisteranmälningar (RP 244/2022 rd, s. 125).

2.2 Förutsättningar enligt förvaltningslagen

Förutsättning för ärende som avgörs automatiserat

Enligt 53 e § 2 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet avgöra ett ärende automatiserat, när det i ärendet inte ingår omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall eller när de i ärendet ingående omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts av en tjänsteman eller någon annan som handlägger ärendet. Avgöranden ska grundas på behandlingsregler som har utarbetats med stöd av tillämplig lag och förhandsprövning och som avses i 2 § 16 punkten i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

Avsikten är att införa automatiserat avgörande i ändringsanmälningar som avses i 35 § i förordningen om handelsregistret så att sådana ändringsanmälningar som avses i paragrafen avgörs automatiserat som inte omfattar prövning från fall till fall eller där omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts av en tjänsteman vid PRS på förhand. Urvalet av ändringsanmälningar som avgörs automatiserat grundar sig på specifikationer i ett informationssystem som består av handläggningssystemet för anmälningar och av e-tjänsten på ytj.fi för inlämning av handelsregisteranmälningar. Specifikationerna har antecknats i behandlingsreglerna. Med specifikationerna säkerställs att ärendet avgörs enligt tillämplig lagstiftning. Därtill säkerställs med specifikationerna att ingen sådan prövning från fall till fall ingår i ärendet som skulle hindra automatiserat avgörande av ärendet samt att ärendet blir avgjort på ett sätt som tryggar informationssystemet. PRS har gjort gränsdragningarna nedan för att avgörandet av anmälan ska uppfylla förutsättningarna enligt förvaltningslagen.

Grundspezifikationerna består av att ändringsanmälan har lämnats in via e-tjänsten, inlämnaren av anmälan har identifierats på ett sätt som avses i 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) och att anmälan har undertecknats av en person som enligt gällande handelsregisteruppgifter har rätt att underteckna ändringsanmälan. Därtill omfattar e-tjänsten granskningar enligt tillämplig lag vilka gäller behörigheten av den person som anmäls för registrering. I fråga om antalet personer, enligt organ, anmälda för registrering har informationssystemet specificerats så att lag- och stadgeenligheten av antalet granskas med hjälp av en bedömning som en tjänsteman vid PRS har gjort på förhand och med hjälp av en datateknisk specifikation.

Därtill är grundspecifikationen att endast sådana ändringsanmälningar avgörs automatiserat där uppgifterna i anmälan kan antecknas i handelsregistret såsom de har anmälts, med beaktande av granskningar som ingår i PRS utredningsskyldighet. En ändringsanmälan lämnas in på initiativ av en anmälningsskyldig som avses i 3 § i handelsregisterlagen när det har skett en förändring i den anmälningsskyldiges handelsregisteruppgifter, och den anmälningsskyldige lämnar in en ändringsanmälan om det på det sätt som förutsätts i 10 § 2 mom. i handelsregisterlagen. Handläggningen av en ändringsanmälan kan enligt 16 och 17 § i handelsregisterlagen avslutas med ett beslut att anteckna uppgifterna i anmälan i handelsregistret, ett beslut att avskryva anmälan eller ett beslut att vägra anteckning i registret. En sådan ändringsanmälan avgörs inte automatiserat där handläggningen av ärendet skulle avslutas med att anmälan avskrivs eller registeranteckning vägras.

Sådana ändringsanmälningar som förutsätter prövning från fall till fall och som därmed inte ingår i det automatiserade avgörandet består av ändringsanmälningar (a) i vilka man har angett ett sådant antal ansvarspersoner som avviker från en bedömning som gjorts av en tjänsteman vid PRS på förhand, (b) i vilka registreringen av rätt att företräda eller prokura förutsätter särskilda granskningsåtgärder som utförs av en tjänsteman, (c) i vilka man har skäl att betvivla riktigheten av uppgifter som anmälts för anteckning i registret, (d) i vilka man på grundval av en riskbedömning i förväg eller av en annan orsak ska kräva av den anmälningsskyldige, förutom vad som avses i 36 § i förordningen om handelsregistret, ett protokoll om val av ansvarsperson eller någon annan nödvändig redogörelse, (e) i vilka har angetts motstridiga eller notoriskt felaktiga uppgifter som uppgifter enligt 36 § i förordningen om handelsregistret eller (f) i vilka ändringsanmälan måste beredas och avgöras samtidigt med en annan inlämnad ändringsanmälan eller ansökan. Informationssystemet som består av e-tjänsten och handläggningssystemet har specificerats så att ovan nämnda ändringsanmälningar som förutsätter prövning från fall till fall styrs till en tjänsteman för att avgöras i sedvanlig ordning.

Med ovan beskrivna gränsdragningar och de gränsdragningar som specificeras närmare i behandlingsreglerna har man säkerställt att endast de ändringsanmälningar avgörs automatiserat enligt 53 e § i förvaltningslagen som inte omfattar prövning från fall till fall eller där omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts på förhand.

Övriga förutsättningar

Enligt 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen är en förutsättning för automatiserade avgöranden att den fysiska person som avgörandet avser avgiftsfritt till alla delar får

begära omprövning av avgörandet genom en omprövningsbegäran enligt 7 a kap. eller ett jämförbart rättsmedel som behandlas hos den myndighet som har fattat beslutet eller hos en myndighet som hör till samma personuppgiftsansvarige som den beslutande myndigheten. Enlig 2 mom. i samma paragraf, vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas dock inte, om en parts yrkande, som inte rör någon annan part, godkänns genom ett automatiserat avgörande.

PRS avgör automatiserat endast sådana ändringsanmälningar som kan antecknas i handelsregistret som sådana enligt den anmälningsskyldiges ändringsanmälan. Enligt 37 § 2 mom. i handelsregisterlagen har den anmälningsskyldige ingen rätt att genom besvär överklaga ett sådant beslut. Enligt 3 § i handelsregisterlagen är endast de företag och sammanslutningar som räknas upp i paragrafen anmälningsskyldiga. I ett anmälningssärende hos handelsregistret kan endast undantagsvis någon annan än den anmälningsskyldige anses vara sådan part som avses i 11 § i förvaltningslagen. Inget sådant anmälningssärende avgörs automatiserat där kretsen av parter är större.

Eftersom handelsregistrets anmälningsskyldighet endast avser det företag eller den sammanslutning som anmälan gäller, och när man tar i beaktande riktlinjerna (WP251rev.01, 6.2.2018) av arbetsgruppen för skydd av enskilda med avseende på behandling av personuppgifter, har avgörandet enligt PRS bedömning inga sådana rättsliga följder eller på liknande sätt betydande följder för den fysiska personen, vilka avses i artikel 22 i EU:s allmänna dataskyddsförordning (2016/679). Ett avgörande som träffas på grundval av en ändringsanmälan kan således inte anses avse en fysisk person, och den rättsskyddsförutsättning som avses i 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen tillämpas därmed inte automatiskt på ett ärende som avgörs enligt det här beslutet om införande.

Enligt 53 g § 1 mom. i förvaltningslagen, utöver vad som föreskrivs i 44 § 1 mom. ska av ett förvaltningsbeslut framgå om ärendet har avgjorts automatiserat samt var det beslut om införande som avses i 28 d § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen finns att tillgå. Enligt 2 mom. i samma paragraf, om det inte meddelas något förvaltningsbeslut i ärendet med stöd av någon annan lag, ska de uppgifter som avses i 1 mom. och information om vilka uppgifter som ligger till grund för det automatiserade avgörandet dock meddelas parten på något annat sätt senast när behandlingen av ärendet avslutas.

I ett handelsregisterutdrag som ges den anmälningsskyldige efter registreringen av en ändringsanmälan som avgjorts automatiserat, anges att ändringsanmälan har avgjorts automatiserat och var beslutet om införande finns att tillgå. PRS meddelar anmälaren också i e-tjänsten i samband med anmälan att ändringsanmälan kan avgöras automatiserat.

2.3 Förutsättningar enligt informationshanteringslagen

Enligt 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet dokumentera uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som föreskrivs i detta kapitel. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten säkerställa att behandlingsreglerna för ett automatiserat beslutsförfarande dokumenteras så tydligt och heltäckande att deras lagenlighet kan påvisas. Det ska av behandlingsreglerna särskilt framgå 1) hur det säkerställs att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande, 2) hur ärendet utreds tillräckligt och

korrekt, inklusive hörande och 3) hur avgörandet motiveras eller varför det inte behöver motiveras.

Enligt 28 b § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet innan ett automatiserat beslutsförfarande införs och när förfarandet ändras under användningstiden säkerställa att förfarandet motsvarar den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten säkerställa ett gott språkbruk i automatiserat upprättade handlingar som ges till en part. Enligt 3 mom. i samma paragraf ska de centrala åtgärderna inom kvalitetssäkringen dokumenteras. Enligt 4 mom. i samma paragraf ska myndigheten utse en person som ansvarar för kvalitetssäkringen av det automatiserade beslutsförfarandet.

Enligt 28 c § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet övervaka kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat och efter införandet hantera de risker som är förknippade med det automatiserade beslutsförfarandet. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten utan dröjsmål vidta korrigeringsåtgärder, om det i ett automatiserat beslutsförfarande upptäcks ett fel som kan inverka på innehållet i avgörandet. Ett fel som upptäckts, felets konsekvenser och åtgärderna för korrigeringsåtgärder ska dokumenteras. Särskilda bestämmelser gäller för korrigeringsåtgärder i myndighetens avgöranden. Enligt 3 mom. i samma paragraf ska myndigheten utse en person som ansvarar för kvalitetskontrollen av det automatiserade beslutsförfarandet och för hanteringen av felsituationer.

PRS har dokumenterat uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som anges i kapitel 6 a i informationshanteringslagen i en separat handling som bifogats till det här beslutet om införande. Därtill har PRS utarbetat behandlingsregler för ärenden som avgörs automatiserat. Av behandlingsreglerna framgår att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande och att ärendet utreds tillräckligt och korrekt samt motiveringarna till att avgörandet av ett ärende inte behöver motiveras. Behandlingsreglerna har bifogats till det här beslutet om införande. Förfarandet motsvarar dokumentationen som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen.

PRS har säkerställt ett gott språkbruk i de automatiserat upprättade handlingarna. Kvalitetssäkringen och -kontrollen har dokumenterats såsom krävs enligt lagen, och PRS har planerat förfaranden som säkrar kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat. De risker som är förknippade med förfarandet hanteras enligt de planer som utarbetats efter införandet av beslutsförfarandet, och PRS vidtar korrigeringsåtgärder enligt planerna om det i beslutsförfarandet upptäcks ett fel som kan inverka på innehållet i avgörandet. PRS har också i övrigt säkerställt att beslutsförfarandet har införts på ett sätt som informationshanteringslagen kräver.

2.4 Dataskyddslagstiftning

Den allmänna dataskyddsförordningen (EU 2016/679) anger utgångspunkterna för automatiserat beslutsfattande. Enligt artikel 22 i dataskyddsförordningen ska personen ha rätt att inte bli föremål för ett beslut som enbart grundas på automatiserad behandling, vilket har rättsliga följder för hen eller på liknande sätt i betydande grad påverkar hen. Enligt artikel 22.2.b i förordningen ska inte förbudet tillämpas om det automatiserade beslutsfattandet tillåts enligt en medlemsstats

nationella rätt som fastställer lämpliga åtgärder till skydd för den registrerades rättigheter, friheter och berättigade intressen.

PRS har bedömt att det vid ett automatiserat beslutsfattande som avses i det här beslutet om införande inte fattas beslut som avser fysiska personer. Därmed kan artikel 22 i dataskyddsförordningen inte tillämpas på det här förfarandet. Men eftersom personuppgifter behandlas vid förfarandet, har PRS genomfört en konsekvensbedömning enligt dataskyddsförordningen. Konsekvensbedömningen har bifogats till det här beslutet.

Mer information om behandlingen av personuppgifter vid PRS finns i dataskyddsbeskrivningen.

2.5 Slutsatser

PRS har bedömt i vilka fall och under vilka förutsättningar automatiserat beslutsfattande är möjligt i ändringsanmälningar som avses i 35 § i förordningen om handelsregistret. Bedömningen ingår i det här beslutet om införande, och närmare specifikationer anges i bifogade behandlingsregler. PRS har också gjort alla dokumentationer som lagen kräver och fastställt uppgiftsfördelningen enligt det här automatiserade beslutsförfarandet i en separat handling.

Därmed uppfylls förutsättningarna enligt PRS bedömning för att införa ett automatiserat beslutsförfarande för ändringsanmälningar som beskrivs i det här beslutet om införande och som närmare anges i behandlingsreglerna. Det automatiserade beslutsförfarandet kan därmed införas enligt det här beslutet. Sådana ändringsanmälningar kan avgöras automatiserat som kommer in till PRS den 1 januari 2024 eller senare.

2.6 Tillämpade bestämmelser

Förvaltningslag (434/2003): 53 e, 53 f och 53 g §

Handelsregisterlag (564/2023): 1, 3, 4, 10, 12, 13 och 16 §

Lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019): 28 a, 28 b, 28 c, 28 d, 28 e, 28 f och 28 g §

Lag om Patent- och registerstyrelsen (578/2013): 2 och 3 §

Företags- och organisationsdatalag (244/2001): 11 och 14 §

Statsrådets förordning om handelsregistret (641/2023): 35, 36 och 38 §

3. Förteckning över handlingar som ligger till grund för beslutet om införande

Det här beslutet om införande grundar sig på följande handlingar:

- Dokumentation om uppgiftsfördelning (informationshanteringslagen 28 a § 1 mom.). (PRH/2324/02/2023)
- Dokumentation om behandlingsregler (informationshanteringslagen 28 a § 2 mom.). (PRH/2324/02/2023)
- Beskrivning av kvalitetssäkring och kvalitetskontroll (informationshanteringslagen 28 b och c §). (PRH/2324/02/2023)

- Beskrivning av informationssäkerhet (informationshanteringslagen 15 §: säkerhet i fråga om informationsmaterial, och informationshanteringslagen 28 f § 2 mom.: användning av uppgifter). (PRH/2324/02/2023)
- Konsekvensbedömning avseende dataskydd. (PRH/2324/02/2023)
- Systemspecifik riskbedömning av informationssäkerhet. (PRH/2324/02/2023)

4. Förvaringstid

PRS bevarar det här beslutet om införande i minst fem år från ingången av det kalenderår som följer på det år då det automatiserade beslutsförfarandet togs ur bruk (informationshanteringslagen 28 d § 3 mom.).

5. Offentliggörande och informering

PRS offentliggör det här gällande beslutet om införande på sin webbplats i det allmänna datanätet.

Utifrån den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen och utifrån beslutet om införande, informerar PRS på sin webbplats om automatiserat avgörande av ärenden inom sitt verksamhetsområde, grunderna för att använda det automatiserade beslutsförfarandet och andra uppgifter som är centrala med avseende på kundens rättigheter.

För mer information om användningen av det automatiserade beslutsförfarandet kontakta PRS kundtjänst per telefon 029 509 5040 eller e-post registratur@prh.fi.

6. Sökande av ändring

Det här beslutet får inte överklagas genom besvär (6 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden).

7. Beslutsdatum och datum för införande

Beslutsdatum: 16 februari 2024

Datum för införande: 19 februari 2024. Sådan ändringsanmälan kan avgöras automatiserat som lämnats in den 1 januari 2024 eller senare. Från och med datumet för införande ersätter det här beslutet om införande det beslut (PRH/2324/02/2023) som godkändes den 21 december 2023 och gäller samma beslutsförfarande.

8. Godkännande

1. Godkänts av: Lalli Knuutila, direktör

2. Föredragande: Ville Tornberg, registerchef